

րինհերու մէջ ձեռք բերուա բոլոր այդ արդիւնքները:

Տատամսի՛ւ, երբեմն ըստ երեւոյթին չափազանց երկար կշռել, ու նոյնիսկ ինչ ինչ պահերու հոգեւոյն մէջ տեղ տալ կասկածանքին ու վախին: Բայց ի վերջոյ, պահանջուած վարկեանին հոգեկան կորովի, քաջութեան ակեր ունենալ ներսը՝ բանալիք: Այդպէս եղաւ: Երբ պէտք էր կողմ առնել, զիստգրաւել վտանգը. այդ ևս զիտցաւ ընել:

Ու աշխատեցաւ, որքան աշխատեցաւ. շնչելու պէս: Ինկաւ իր աշխատութեան սեղանին վրայ: Խորհրդանշական վախճանը:

• Այսպէս կերտուած եղաւ Անձը, Մարդը մեր սիրելի ու մեծ Սրբազանին մէջ:

ԱՄարդ ենք և ոչինչ մարդկային օտար է մեզից, ըսուած է: Անշուշտ կարելի է խօսքը ըսել իրեն համար եւս: Հակո՛ւմ մը եսակեղծոնութեան, բայց այդ կեղծոն առնուած ենք զիտէր նուէր տալ ինքզինքը պէտք եղած ատենը:

Փառասիրութի՛ւն. բայց երբ այդ փառքին ցոյքը եկեղեցւոյն համար է:

Տկարութիւննե՛ր. բայց ի վերջոյ յաղթահարուած՝ ինքնակատարելագործման քըրիստոնաւայել իտէալով մը առաջնորդուած կամքէ մը:

Թորգոմ Սրբազանի գլուխ գործոցը՝ իր մէջ իր կերտած Անձը պիտի մնայ:

Շինուած էր այդ Անձը ըստ երեւոյթին իրարու հակասող տարրերէ որ ուրիշներու մէջ գերտար պիտի չեզոքացնէին: Պետի վայել հեղինակութենէ ու ծանր շուքէ և միևնոյն ատեն փափկութենէ, յորդող գորովէ. խորին լըշուքենէ եւ զուարթախոհ սրամտութենէ. իրատես գործնականութենէ եւ բանաստեղծական ու կրօնական զգացումէ մը կենանքին էութեան:

Գերազոյն շնորհ մը սակայն կարելի կը դարձնէր իր մէջ այդ բոլորին հաշտեցումը և թոյլ կուտար իրեն այդ հակադիր բեռններէն մէկէն միւսը երթալ ինքնաբեր շարժումով մը: Իր օնորհին գաղտնիքն էր այդ:

Շուքը ծանր Պատրիարքը եղաւ որ սակայն քաղցրագոյն Հայրութեամբ մը զիտէր մօտենալ հոգինհերուն և մխիթարել զանոնք: Ու հայ մեծ եկեղեցականի Սրբազան օծու-

թիւն մը այդ երկու կեցուածքներուն ալ վրայ:

Որով ու գերազանցօրէն՝ մեր Սրբազան Պատրիարք Հայրը:

Իբրև Օրինակ մը պիտի երևայ, իբրև Հրաւէր մը պիտի խօսի, ու ինչի՛ւ երևայ ու խօսի իր Անձը նոր եկող մեր Սերունդին՝ որպէսզի տայ ան ալ մարդէր:

Յիշատակդ անմե՛ռ՝ Շուք ու Շնորհ Սրբազան:

Երուսաղեմ

Շ. Ռ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

ԱՆՁԻՆ ՊԱՏԿԱՌՈՒՄՆ ԳԼ

Ասոյդ արժանիքին առջեւ ի վերջոյ կը լռեն կիրքերը, եւ կը դադրին հակառակութիւնները: — Մտին փաստն աւելի հզօր է քան մտնի ապացոյցը. զգացուած համոզումները աւելի ուժեղ են քան մտածուածները. զի միտք կը լռէ երբ սիրք կը խօսի, ու նմարիտ արժանիք միտքն աւելի սիրտէն է որ կը բղխի: — Այս է պատճառը որ մարդու մը խօսքն ու գործն ա՛լ աւելի ազդեցիկ է իր նկարագրին շնորհ, ուրիշ բացարձակեամբ՝ անձին պատկառման, որ ցոյցն է հոգիին: — «Հոգի առաւել է քան զմարմին». անդամադրելի քան մը կայ արդարեւ բարոյական այն գորութեամ մէջ, որ ուղղակի անձին, այսինքն հոգիին կուգայ, եւ զոր կարելի չէ փոխարինել արտայայտութեան որեւէ ուրիշ կերպով: — Ցասումը՝ զոր կիրքի յանկարծական բռնկում մը յաճախ կը պայթեցնէ զաղափարի մարդուն դէմ, կը փարագի անոր լոկ մէկ նայուածքին առջեւ. ու իր մոլուցքին մէջ անակրկիտ կարեւոր ինքնագնահատուած, յարգանքով համբայ կը բանայ անոր առջեւ. ու ան կ'անցնի, ինչպէս հառապայք մը խաւարին մէջէն, անտեսիկ հանդիսաւորութեամբ:

• ԱՌԵՏԱՐԱՆԻ ԶԱՄԱՆԸ •